

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського»
Південноукраїнський центр професійного розвитку керівників та фахівців
соціономічної сфери

СУЧАСНІ МЕТОДИ ТА ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

*ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
15 червня 2022 року*

ОДЕСА

УДК: 371.013+378(01)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Черненко Наталія Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор кафедри освітнього менеджменту та публічного управління Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Соловейчук Олена Максимівна – секретар Південноукраїнського центру професійного розвитку керівників та фахівців соціономічної сфери

*Рекомендова вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол №11 від 30.06.2022 р.)*

Рецензенти:

Дарманська І. М. - доктор педагогічних наук, доцент, декан факультету педагогічної освіти та філології Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

Княжева А. І. - доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Сучасні методи та форми організації освітнього процесу у закладах вищої освіти: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-методичної конференції. Одеса : Університет Ушинського, 2022. 261 с.

До збірника ввійшли матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої різним аспектам організації освітнього процесу у закладах вищої освіти, сучасним методам та формам організації освітнього процесу у закладах освіти різного рівня, підготовці фахівців соціономічної сфери.

Науковці та студенти висвітлюють питання щодо сучасних методів та форм організації освітнього процесу у закладах вищої освіти.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

повноваженнями. Службовці, яким надається можливість самостійно приймати багато рішень, що стосуються обслуговування клієнтів, роблять все, що, на їхню думку, необхідно для задоволення клієнтів; сформоване вміння слухати зовнішніх та внутрішніх клієнтів; ясність організаційних ролей; включеність/емоційна залученість службовців.

ЛЕОНОВА Вероніка Іванівна

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНИХ ТА ВИРОБНИЧИХ ПРАКТИК СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «СОЦІАЛЬНА РОБОТА»

У закладі вищої освіти невід’ємною складовою фахової підготовки студентів є практика. Практика – органічна складова системи їх фахової підготовки.

У сучасних умовах в Україні здійснення практичної підготовки бакалаврів соціальної роботи має свої особливості, які зумовлені специфікою процесу становлення і розвитку соціальної роботи в Україні та професії соціального педагога, соціального працівника. Суттєвим є практичне навчання бакалаврів, зорієнтоване на формування необхідних професійних умінь і навичок, становлення стійкої мотивації активної професійної діяльності.

Практика студентів – той місток між теоретичним навчанням майбутніх фахівців та їхньою самостійною практичною роботою в різноманітних установах соціальної сфери, який сприяє формуванню фаховості. Її розглядають як процес ознайомлення та оволодіння різними методами, формами, видами професійної діяльності. У процесі практики студенти можуть випробувати себе в різних фахових ролях. Практика має неперервний характер. Проводиться щорічно впродовж чотирьох років.

Основні види практик за освітньо-професійною програмою «Соціальна педагогіка»

Шифр за ОПІ	Вид практики	Кількість кредитів(годин)	Семестр	Тривалість у тижнях
ОК 23	Навчальна (ознайомлювальна) практика	4 (120)	2	4 тижні
ОК 24	Навчальна (соціально-волонтерська) практика	5 (150)	4	5 тижнів
ОК 25	Виробнича (соціально-виховна) практика	5 (150)	6	5 тижнів
ОК 26	Науково-дослідна практика	5 (150)	7	5 тижнів
ОК 27	Переддипломна практика	5 (150)	8	5 тижнів

Мета навчальної (ознайомлювальної) практики (1 курс, 2 семестр, 4 тижні) – формування професійної позиції соціального педагога, стилю поведінки, світогляду, професійної етики; аналіз та вивчення особливостей роботи соціального педагога в установах різного типу. Місце проведення практики – загальноосвітні заклади освіти, дошкільні навчальні заклади,

соціально-реабілітаційні центри, школи-інтернати, притулки тощо. Ознайомлювальна практика – перший вид практик в навчальному процесі, що є особливим видом навчальних занять, безпосередньо спрямованих на професійно-практичну підготовку студентів. Практика дає студентам можливість осмислити майбутню професійну діяльність, розвинути професійну допитливість, сформувати початковий інтерес у науково-дослідній сфері. Під час практики студенти мають можливість ознайомитися з особливостями роботи соціального педагога в організації, з основними методами роботи соціального педагога, таких як спостереження, бесіда, анкетування, паспортизація тощо, мають можливість вивчити функції та особливості роботи соціального педагога в організаціях [5].

Основною метою навчальної (соціально-волонтерської) практики (2 курс, 4 семестр, 5 тижнів) є оволодіння вміннями організовувати і проводити оздоровчу, соціально-виховну, просвітницьку, волонтерську діяльність [1, 2], дозвілля дітей та підлітків в умовах неформальних груп, об'єднань, клубів, загонів; закріплення, розширення та поглиблення професійних знань, удосконалення вмінь та навичок, набутих під час попередньої практики.

Метою виробничої (соціально-виховної) практики (3 курс, 6 семестр, 5 тижнів) є закріплення теоретичних знань в галузі соціальної педагогіки, та вдосконалення комплексу професійних умінь відповідно до обраної спеціалізації. Під час практики студенти накопичують матеріал для написання курсового дослідження (проводять констатуючий експеримент, співбесіди з вчителями та учнями, тестування тощо), а також виконують інші завдання. Студент-практикант працює як з дитиною в соціально-педагогічному закладі [4], так і з її найближчим оточенням – родиною, школою, колективом ровесників, організаціями (правоохоронними, медичними, соціальними, освітніми), з якими комплексно співпрацює дана соціальна служба.

Науково-дослідна практика (4 курс, 7 семестр, 5 тижнів) - це пошукова робота студентів, яка полягає в доборі фактичного матеріалу і його аналітичній обробці для написання курсової роботи. Мета науково-дослідної практики - сформувати у студентів навички організації та виконання науково-дослідних робіт відповідно до вибраної спеціальності [3], сприяти розвитку творчого мислення, розв'язанню проблем у процесі наукових досліджень.

Переддипломна практика (4 курс, 8 семестр, 5 тижнів) бакалаврів є завершальним етапом навчання і проводиться на випускному курсі з метою узагальнення і вдосконалення здобутих ними знань, практичних умінь та навичок, оволодіння професійним досвідом та готовності їх до самостійної трудової діяльності, а також збору матеріалів для кваліфікаційної (бакалаврської) роботи. Мета переддипломної практики – оволодіння педагогічним досвідом, сучасними методами, формами організації та знаряддями праці при навчанні студентів соціально-педагогічним дисциплінам у закладах вищої освіти; проведення педагогічного експерименту або апробація та впровадження методичних розробок у навчальний процес загальноосвітніх та спеціалізованих середніх навчальних закладів та ЗВО. Сформувати вміння з

організації та здійснення науково-дослідної і пошукової роботи; перевірити професійну готовність майбутнього фахівця до виробничої діяльності за різними напрямками.

З метою покращення якості проходження практик проводяться двобічні (кафедра педагогічних технологій початкової освіти – база практики) обговорення навчально-методичного супроводження навчально-професійної діяльності студентів-практикантів на засадах запропонованої практики.

Список використаних джерел:

1. Леонова В.І. Волонтерський рух в Україні: метод. реком., Одеса, 2019. 72 с.
2. Леонова В.І., Вігурська В. Волонтерська діяльність підлітка як аспект самореалізації. *Студентські соціальні ініціативи : реалії та перспективи:* матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, (Одеса, 24 квітня 2019 р.). Одеса, 2019. С. 41-44.
3. Леонова В.І. Гасимова А. Організація дозвільної діяльності дітей дошкільного віку з метою згуртування колективу на базі дитячого центру *Студентські соціальні ініціативи : реалії та перспективи:* матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, (Одеса, 24 квітня 2019 р.). Одеса, 2019. С. 53-59
4. Леонова В.І., Коваленко Н, Смазнова Д. Організація свята «Магія» як реалізація благодійного проекту. *Науковий вимір соціальних та педагогічних проблем сьогодення:* матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів та молодих науковців. Одеса, 2021. С. 45
5. Леонова В.І. Впровадження педагогічних умов у процесі підготовки майбутніх фахівців соціономічної сфери до професійної діяльності *Інноваційні технології у підготовці студентів педагогічних ЗВО :* монографія. Одеса: ФОП Бондаренко М.О., 2021. С. 199-238.

ЛОЗОВА Тетяна Петрівна

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: ПРИНЦИПИ, ВИДИ ПОРУШЕНЬ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

У системі освіти України особливої актуальності набувають процеси формування, становлення та розвитку академічної доброчесності. Закон України «Про освіту» визначає академічну доброчесність «як сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень» [1].

Педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники у своїй діяльності мають дотримуватись принципів академічної доброчесності, таких як (рис.1):